

[Ellinger.]

928 750 Kr., saa at de nye Regler altsaa vilde medføre en Udgiftsforhøjelse paa 143 321 Kr., medens Merudgiften set i Forhold til det for Finansaaret 1930—31 budgetterede Beløb — 945 250 Kr. — kun vilde andrage 126 821 Kr. Disse Tal er alle meget rigtige, men Udgiftsforøgelsen er jo ganske urigtig, naar Spørgsmaalet stilles saaledes op: Hvilken Udgiftsforøgelse vil Lovforslagets Ophøjelse til Lov medføre? Thi vedtages Lovforslaget, vil der uden al Tvivl blive oprettet en Mængde nye Biblioteker. I Øjeblikket er der 850 Biblioteker, hvoraf de 770 findes paa Landet, men mange Aar vil sikkert ikke gaa, før det sidstnævnte Tal er blevet fordoblet. Derfor kan man ikke nævne disse Tal som noget, der giver Oplysning om, hvilken Udgiftsforøgelse Lovens Gennemførelse vil medføre.

Men lad os nu se lidt paa, hvad der efter de nye Bestemmelser skal til for at oprette et Bibliotek. En Forening, der er dannet med Biblioteksdrift som Hovedformaal, kan oprette et saadant Bibliotek, naar der blot er sikret et stedligt Tilskud paa 75 Kr. Der har været Tale om, at dette Minimum skulde sættes op til 200 Kr., men Ministeren var dog i sit Forslag blevet staaende ved 100 Kr., og i Folketinget er det gaaet ned til 75 Kr. Staten giver nu, saa længe det stedlige Tilskud er under 15 000 Kr., et Tilskud, der i Henhold til § 6 udgør 80 pCt. af det stedlige Tilskud. Der kan altsaa oprettes et Bibliotek med et Aarsbudget paa 135 Kr. Disse Penge anvendes til Indkøb af Bøger og deres Indbinding, eventuelt til Lønning af Bibliotekar og andre Administrationsudgifter. Det er ligegyldigt, om der er nogen, der kommer og laaner Bøgerne, det spiller ingen Rolle mere. Jeg bemærker altsaa, at saafremt nogle Mennesker slutter sig sammen om et Biblioteksformaal, saa skal det offentlige give et Tilskud uden Hensyn til, om nogen kommer og laaner Bøgerne. I Ministerens Forslag var der den meget fornuftige Bestemmelse, at Ministeren kunde fastsætte de nærmere Bestemmelser med Hensyn til det for Ydelse af Statstilskud fornødne Mindstetal af Laanere og Kravene til Bibliotekets Bogbestand og indre Ordning, men det er mærkelig nok strøget i Folketinget — Guderne maa vide, med hvilken Begrundelse. En Begrundelse foreligger jo nemlig intetsteds.

Og saa er der i Folketinget foretaget nye Redaktioner af § 3 og § 4, som vel at mærke er i stik Modstrid med hinanden.

Der staar nemlig i § 4, at Statstilskuddet kun kan tillægges eet Bibliotek i hver Købstad eller paa Landet i hvert Skoledistrikt, men ifølge den ny, foregaaende Paragraf, § 3, afgøres det af de stedlige Skolemyndigheder efter Samraad med vedkommende Lærer eller Lærere, om en Folkeskole skal have et særligt Børnebibliotek, og sker dette, skal Børnebiblioteket have Tilskud efter de almindelige Regler.

Se, saa slet Lovskriveri kan vi ikke være bekendt. Det er for øvrigt heller slet ikke de lokale Skolemyndigheder, som kan træffe den Slags Afgørelser. I Frederiksberg Kommune kan hverken Skolekommissionen, hvis Formand jeg er, eller Skoledirektøren ved Forhandling med Lærerne træffe en saadan Bestemmelse; det er virkelig Kommunalbestyrelsen, der maa træffe Bestemmelse i saadanne Spørgsmaal.

Der er, som det vistnok blev udtalt af den ærede foregaaende Taler, ca. 1 800 Landsogne og omtrent halvfjerde Tusinde Skoledistrikter, og dersom der nu i hvert Skoledistrikt blev oprettet et almindeligt Bibliotek og et Børnebibliotek, vilde der blive ca. 7 000 Biblioteker at give Tilskud til. Naa, saa galt bliver det vel ikke, jeg nævnte jo ogsaa før ca. 1 500 som en nærliggende Mulighed — det vil sige, hvad der kommer med af Børnebiblioteker, kan man ikke vide noget om —, og blandt andet gaar det ikke saa galt, fordi en Mængde Landsogne ligger saa nær ved Købstæder, hvor der findes Centralbiblioteker. Ministeren havde i § 4 den Bestemmelse, at Statstilskuddet som Regel kun kan tillægges eet Bibliotek i hvert Sogn, men „som Regel“ er strøget, „Sogn“ er ændret til „Skoledistrikt“, og saa kan der, som sagt, paa Trods af den kategoriske Bestemmelse om eet statsunderstøttet Bibliotek pr. Skoledistrikt alligevel godt være to: Naar Ministeren derfor ser paa sit oprindelige Forslag og ser paa, hvad der nu er kommet fra Folketinget, ja, saa kan Ministeren sige ligesom om den berømte Teaterlov: Vorherre — og Grundtvig — bevare mig for mine Venner i Folketinget, for med Landstinget kan jeg vistnok meget godt faa en god Lov ud af det.

Der har været Tale om Biblioteksraads Udvidelse. Jeg synes ogsaa, det er et temmelig stort Raad, men man kan selvfølgelig operere med det, eftersom det forholdsvis sjældent skal mødes.

Jeg skal efter at have fremsat disse kritiske Bemærkninger udtale, at jeg for mit Vedkommende og ligeledes mit Parti meget ønsker en hurtig og velvillig Behandling af dette Lovforslag, saaledes at det kan blive